

TUGI- JA MÕJUTUSMEETMED NING NENDE RAKENDAMISE KORD OSKAR LUTSU PALAMUSE PÕHIKOOIS

1. ÜLDPÕHIMÕTTED

- 1.1. Õppe korraldamisel lähtutakse kaasava hariduse põhimõtetest, mille kohaselt õpib õpilane üldjuhul elukohajärgse kooli tavaklassis kehtestatud õppekava alusel, rakendades vajadusel muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppekeskkonnas ja õppeajas.
- 1.2. Individuaalsest vajadusest lähtuvalt tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja sobiv tugi õpetajate, tugispetsialistide ja teiste spetsialistide koostöös.
- 1.3. Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, rakendatakse koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud või erituge.
- 1.4. Õpilase arengu toetamiseks rakendatakse vastavalt vajadusele lisaks tugimeetmetele ka mõjutusmeetmeid.
- 1.5. Koostööd erinevate osapoolte vahel sobiliku toe väljaselgitamiseks koordineerib direktori poolt määratud tugiteenuste juht.

2. ÕPILASE ARENGU TOETAMINE KOOLIS

- 2.1. Õpetajad jälgivad õpilase arengut, õpitulemuste saavutamist, käitumist ning hoolsust ja kohandavad õpet vastavalt õpilase individuaalsetele vajadustele ja võimetele.
- 2.2. Õpilasele tagatakse koolis eripedagoogi, logopeedi, sotsiaalpedagoogi ja koolipsühholoogi teenus.
- 2.3. Õpilase arengu toetamiseks korraldab klassijuhataja õppeaasta jooksul arenguvestlusi, kuhu kaasab vastavalt vajadusele aineõpetajaid, kes oskavad lapsevanemat nõustada õpilase arengu toetamisel ja koduste õppimiste juhendamisel.
- 2.4. Õpilase arengu toetamiseks korraldavad tugispetsialistid vastavalt vajadusele õpilase, klassijuhataja ja lapsevanemaga vestlusringe, kus selgitatakse välja õpilase koolis mitteedasijõudmise, puudumise või mitterahuldava käitumise põhjused ning planeeritakse edasine sekkumine.

3. TUGISPETSIALISTIDE TEENUSE KIRJELDUS

- 3.1. Kooli tugiteenuste meeskonda kuuluvad ametikohtade olemasolul: eripedagoog, logopeed, sotsiaalpedagoog, koolipsühholoog, tervishoiutöötaja, abiõpetaja, õpetaja abi ja tugiisik.

- 3.2. Tugispetsialist teeb koostööd õpetajate ja teiste tugispetsialistidega õpilase toetusvajaduse väljaselgitamiseks ning hindab õpilase arengut ja toimetulekut õpikeskkonnas eriala kompetentsist lähtuvalt.
- 3.3. Tugispetsialist nõustab ja toetab õpetajat:
- 3.3.1. õpilase õppe ja arendustöö planeerimisel ja läbiviimisel;
 - 3.3.2. sobiva õppemetoodika leidmisel;
 - 3.3.3. sobivate õppematerjalide ning abivahendite valimisel ja kasutamisel;
 - 3.3.4. individuaalse õppekava koostamisel ja rakendamisel.
- 3.4. Tugispetsialist suunab ja toetab õpilast ning tema perekonda:
- 3.4.1. probleemolukordade lahendamisel;
 - 3.4.2. arengut, toimetulekut ja sotsiaalset tegevusvõimet toetavate tegevuste planeerimisel ja rakendamisel;
 - 3.4.3. rakendatud meetmete tulemuslikkuse hindamisel.
- 3.5. Tugispetsialist teeb koostööd meditsiini-, rehabilitatsiooni-, sotsiaalvaldkonna jm kooliväliste spetsialistidega õpilasele vajaliku toe väljaselgitamiseks ja rakendamiseks.

4. ÕPPEKORRALDUSLIKUD MEETMED ÕPILASE INDIVIDUAALSE ARENGU TOETAMISEKS

- 4.1. Individuaalne lisajuhendamine (sh ainealane õpiabi)
- 4.1.1. Õpetaja jälgib õpilaste arengudünaamikat ja toimetulekut klassis, vastavalt vajadusele individualiseerib õppetööd ning nõustab ja juhendab vanemat. Õppetöö individualiseerimiseks jõukohastab õpetaja õppevara ja töökorraldusi, suunab kasutama õppeprotsessis ja ülesannete lahendamisel abimaterjale, võimaldab teha pikemaid pause õppetöös või annab lisaäga ülesande sooritamiseks ja juhendab tunnis õpilast individuaalselt.
 - 4.1.2. Õpilastele, kellel tekib õppetöös mahajäämus või puudulik kokkuvõttev hinne esimesel või teisel trimestril, pakub õpetaja regulaarset ainealast õpiabi õppetundide järgselt individuaalselt või väikses rühmas. Ainealase õpiabi edukal sooritamisel hindab aineõpetaja eelmise trimestri kokkuvõtva hinde positiivselt. Toetusvajaduse püsimisel teavitab aineõpetaja tugiteenuste juhti ning koostöös klassijuhataja ja tugispetsialistidega planeerib edaspidise tõhusama toetuse korraldamise tunnis või tunniväliselt.
- 4.2. Tugispetsialistide teenus

- 4.2.1. Tugispetsialistide teenus on õppeprotsessis õpilase arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskuseid toetav sotsiaalpedagoogiline, psühholoogiline, logopeediline ja eripedagoogiline teenus.
- 4.2.2. Tugispetsialist teenuse rakendamisel toetab ja suunab tugispetsialist õpilast esile kerkinud probleemide lahendamisel, kavandab ja rakendab õpilase erivajadusest lähtuvaid sekkumisi ning toimetulekut ja sotsiaalset arengut toetavaid tegevusi nii individuaalselt kui rühmas.
- 4.3. Õppe läbiviimine rühmades
 - 4.3.1. Ainealane õpiabirühm
 - 4.3.1.1. Ainealane õpiabirühm moodustatakse õpilastest, kellel on ajutised raskused klassis õpitulemuste omandamisel või kes vajavad rahulikku õpikeskkonda väiksemas õpperühmas ja täiendavat individuaalset juhendamist. Ainealaseid õpiabitunde viib läbi aineõpetaja ja need toimuvad paralleelselt ainetunniga kuni kahel õppetunnil nädalas.
 - 4.3.2. Eripedagoogiline või logopeediline õpiabirühm
 - 4.3.2.1. Eripedagoogiline või logopeediline õpiabi on täiendav tugi ajutiste ainealaste õpiraskustega ja välja kujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega õpilasele, kellel vaatamata klassi- ja aineõpetaja abile, õpetuse diferentseerimisele ja individualiseerimisele on püsivad raskused õpitulemuste saavutamisel.
 - 4.3.2.2. Eripedagoogiline või logopeediline õpiabitund toetab õpilase vastavas klassis õppimist ja õpitulemuste omandamist. Õpiabitundides kujundatakse ja täpsustatakse õpilase suulist ja kirjalikku kõne, kujundatakse ja kinnistatakse eripedagoogiliste võtetega õpioskusi ja kognitiivseid oskusi ning toetatakse positiivse õpimotivatsiooni kujunemist.
 - 4.3.3. Tasemerühm
 - 4.3.3.1. Tasemerühm on ühes klassis või paralleelklassides konkreetses õppeaines õppetöö läbiviimiseks õpilaste teadmiste ja oskuste taseme alusel moodustatud rühm, eesmärgiga tõhusamalt korraldada ja läbi viia õpilastele võimetekohast õpet. Õpet tasemerühmas viib läbi klassi- või aineõpetaja. Tasemerühmad võivad erinevates ainetes olla erineva koosseisuga ning need moodustatakse üldjuhul terveks õppeaastaks, kuid

põhirühma puhul on õpilasel võimalus paraneva õppeedukuse korral temporühma üle minna.

4.4. Individuaalne õppekava

- 4.4.1. Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas.
- 4.4.2. Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava juhul kui:
 - 4.4.2.1. õpilasele rakendatud õppe individualiseerimine ei ole andnud oodatud tulemusi;
 - 4.4.2.2. õpetamine vajab suures osas individuaalset tegevust, st õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul ei ole laps täielikult kaasatud läbiviidavasse õppesse;
 - 4.4.2.3. õpilase õppekava erineb klassi õppekavast;
 - 4.4.2.4. on tekkinud vajadus muuta õpilase klassi läbimise aega (nominaalset õppeaega muutmata) või kui õpilasele rakendatud kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli või riiklikus õppekavas fikseerituga;
 - 4.4.2.5. kui kohandustega kaasneb riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel.

4.5. Osaajaga õpe

- 4.5.1. Osaajaga õpe individuaalselt või rühmas on õpilastele õpetaja poolt vastavalt kas individuaalselt või väiksemas rühmas läbiviidav õpe ühes või mitmes aines. Osaajaga õpet viib läbi klassi- või aineõpetaja kõikides selle konkreetse õppeaine õppenädalas ettenähtud tundides.
- 4.5.2. Osaajaga individuaalse või väiksemas rühmas õppe soovitus annab koolivälise nõustamismeeskond tähtajaliselt. Osaajaga individuaalsel või väiksemas rühmas õppel olevale õpilasele koostatakse individuaalne õppekava.

4.6. Õpe eriklassis

- 4.6.1. Kool moodustab koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud ja erituge vajavatele õpilastele õppetöö läbiviimiseks ja vajaliku toe pakkumiseks eriklasse. Tõhustatud tuge vajavatele õpilastele moodustatud eriklassides on klassi täituvuse piirnorm üldjuhul 12 õpilast, erituge vajavatele õpilastele moodustatud klassides on piirnorm 6 õpilast.

- 4.6.2. Eriklassides õppivatest haridusliku erivajadusega õpilastest võib moodustada koolivälise nõustamismeeskonna poolt soovitatust suurema õpilaste arvuga klassi juhul, kui suudetakse tagada moodustatud klassis kõigi õpilaste õpetamiseks ja arenguks soodsad tingimused.
- 4.6.3. Eriklasside moodustamisel peab direktor arvestama õpilaste erivajaduste iseloomu, eripedagoogi, tugiteenuste juhi ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitustega.
- 4.7. Õpitulemuste vähendamine, asendamine või kohustuslikust õppeainest vabastamine
 - 4.7.1. Õpitulemuste vähendamise, asendamise ja kohustuslikust õppeainest vabastamise soovitus teeb kooliväline nõustamismeeskond lähtudes õpilase kohta tehtud pedagoogiliste, psühholoogiliste ja vajadusel meditsiiniliste uuringute tulemustest. Soovitus rakendamise aluseks on koolivälise nõustamismeeskonna otsus ja vanema kirjalik nõusolek.
- 4.8. Täiendav õppetöö
 - 4.8.1. Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Täiendaval õppetööl täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalsed õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja antakse sõnaline hinnang või hinnatakse numbriliselt.
- 4.9. Koduõpe tervislikel põhjustel
 - 4.9.1. Koduõppele tervislikel põhjustel on õigus põhiharidust omandaval õpilasel, kellel on raske funktsioonihäire, haigus, puue või kelle tervislik seisund võib selle põhjustada ning kelle elukohajärgses koolis puuduvad tingimused õppetöö läbiviimiseks õpilase erivajadusest lähtuvalt.
 - 4.9.2. Koduõpet tervislikel põhjustel rakendab kool vanema taotlusel ja nõustamiskomisjoni soovitusel.
 - 4.9.3. Koduõppel õppivale õpilasele koostab kool koostöös lapsevanemaga nõustamiskomisjoni soovitustest ja hariduslikest erivajadustest lähtuva individuaalse õppekava kooli õppekavas ettenähtud kohustuslike ainete kohta.
 - 4.9.4. Tervislikel põhjustel koduõppel õppivale õpilasele viiakse kooli poolt juhendatud õpet läbi vähemalt kaheksa õppetunni ulatuses nädalas.
- 4.10. Koduõpe vanema soovil

4.10.1. Vanema soovil koduõppele viimine toimub üldjuhul õppeaasta alguses.

Lapsevanem esitab kooli direktorile kooli kodulehel leitava avalduse hiljemalt 20.augustiks. Avalduses on välja toodud koduõppele jäämise põhjused ning isik, kes last õpetama hakkab.

4.10.2. Koduõppele vanema soovil suunatakse õpilane õppenõukogu otsusega.

4.10.3. Koduõppe koordinaatori abiga koostab koduõpetaja koduõppel õppivale õpilasele individuaalse õppekava.

4.10.4. Vanema soovil koduõpet korraldab, finantseerib ja vastutab õpitulemuste eest lapsevanem.

5. ÕPILASELE SOBIVA TOE VAJADUSE VÄLJASELGITAMINE, TUGIMEETMETE VALIK JA RAKENDAMINE

5.1. Kui õpilasel ilmneb mahajäämus õppetöös või raskused õpitulemuste omandamisel:

5.1.1. teavitatakse sellest vanemat ning korraldatakse õpilase pedagoogilis-psühholoogiline hindamine;

5.1.2. õpetajate ja tugispetsialistide tähelepanekud, hindamise, testimise ja uuringute kokkuvõtted ja hinnangud kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile, mis avatakse Stuudiumis ning on nähtav ka vanemale;

5.1.3. vajadusel soovitavad tugispetsialistid vanemale koolivälise nõustamismeeskonna poole pöördumist täiendavate uuringute läbiviimise eesmärgil.

5.2. Õpilase toe vajaduse väljaselgitamist, tugimeetmete valikut ja rakendamist koordineerib koolis tugiteenuste juht, kes teeb ettepaneku vanemale, õpetajale ja õppejuhile koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks.

5.3. Kool saab rakendada üldist tuge, koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema nõusolekul tõhustatud või erituge.

6. ÜLDINE TUGI

6.1. Üldist tuge rakendatakse õpilasele, kellel tekib raskus koolikohustuse täitmisel või õpitulemuste omandamisel tulenevalt vähesest koolivalmidusest, kirjutamis-, lugemis-, arvutamiskõhast, ebapiisavast õppekeele valdamisest või ajutisest õpiraskusest.

6.2. Üldist tuge rakendatakse õpilasele, kelle eriantud või kõrgem vaimne võimekus vajab erisusi õppekorralduses.

6.3. Üldine tugi õpitulemuste saavutamiseks on:

6.3.1. individuaalne lisajuhendamine ainetundides,

6.3.2. individuaalse õppekava koostamise ja rakendamise,

- 6.3.3. tugispetsialistide teenuse rakendamine;
- 6.3.4. ainealaste õpiabitundide läbiviimine.
- 6.4. Üldine tugi andekuse ilmnemisel on:
 - 6.4.1. individuaalne lisajuhendamine ja nõustamine olümpiaadiks või ainevõistluseks valmistumisel;
 - 6.4.2. osalemine koolivälistel ainealastel üritustel, võistlustel, konkurssidel;
 - 6.4.3. individuaalse õppekava rakendamine;
 - 6.4.4. võimalus organiseerida, osaleda ja esineda ülekoolilistel üritustel;
 - 6.4.5. õpilase arengu toetamine koolivälistes haridusprogrammides osalemisega.
- 6.5. Vähemalt üks kord õppeaasta jooksul hindab tugiteenuste juht koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega rakendatud tugimeetmete mõju ning teeb ettepanekud edasiseks tegevuseks, sh kokkuvõtted ja hinnangud märgitakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile, mis on avatud Stuudiumis ja nähtav ka vanemale.

7. TÕHUSTATUD VÕI ERITUGI

- 7.1. Kui kooli poolt rakendatud üldine tugi ei anna õpilasearengu toetamiseks soovitud tulemusi, siis rakendatakse koolivälise nõustamismeeskonna soovitusena tõhustatud või erituge.
- 7.2. Tõhustatud või eritoe rakendamiseks allkirjastab vanem nõusolekulehe.
- 7.3. Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes püsiva õpiraskuse, psüühika või käitumishäire või mõne muu tervises seisundi tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:
 - 7.3.1. regulaarne tugispetsialistide teenus ja individuaalne õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
 - 7.3.2. regulaarne tugispetsialistide teenus ja osajaga õpe individuaalselt või rühmas;
 - 7.3.3. regulaarne tugispetsialistide teenus ja pidev individuaalne tugi klassis õppetöö ajal;
 - 7.3.4. õpe kuni 12 õpilasega eriklassis.
- 7.4. Erituge rakendatakse õpilasele, kelle raske ja püsiv psüühikahäire, intellekti-, meele- või liitpuue vajab järgmisi õppekorralduslikke erisusi:
 - 7.4.1. regulaarne tugispetsialistide teenus koos koolivälise sotsiaal- ja/või tervishoiuteenusega ning puudespetsiifiline õppekorraldus, -keskkond, -metoodika ja -vahendid;
 - 7.4.2. osajaga õpe individuaalselt, rühmas, pidev individuaalne tugi klassis õppetöö ajal;

7.4.3. õpe kuni 6 õpilasega eriklassis.

7.5. Vähemalt üks kord õppeaasta jooksul ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitatud toe rakendamise tähtaja lõppemisel, hindab tugiteenuste juht koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega rakendatud tugimeetmete mõju ning teeb ettepanekud edasiseks tegevuseks, sh kokkuvõtted ja hinnangud märgitakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile, mis on avatud Stuudiumis ja nähtav ka vanemale.

8. EMOTSIONAAL- JA KÄITUMISRASKUSTEGA ÕPILASTE ÕPPE KORRALDAMINE

8.1. Tugi- ja mõjutusmeetmeid rakendatakse eesmärgiga mõjutada õpilast kooli kodukorra kohaselt käituma ja teistest lugu pidama ning ennetada turvalisust ohustavate olukordade tekkimist koolis.

8.2. Mõjutusmeetmed lähtuvad põhimõttest, et kodukorra rikkumisel õpilane mõistaks oma tegu, vastutaks selle tagajärgede eest ja oleks ise kaasatud kahju heastamisse.

8.3. Ennetava mõjutusmeetmena reguleerib klassijuhataja suhteid klassis, toetab positiivse klassikliima kujunemist ja reageerib otsustavalt igasugusele kiusamisele ja vägivallale.

8.4. Püsivate käitumisraskuste korral hindab ebasobivat käitumist põhjustavaid tegureid sotsiaalpedagoog või psühholoog ning koostöös vanema, õpetajate, klassijuhataja ja tugispetsialistidega planeerib sobiva sekkumise. Vastavalt vajadusele kaasatakse valla sotsiaalosakond või politsei. Sobivate mõjutusmeetmete valikut ja rakendamist koordineerib sotsiaalpedagoog.

8.5. Kooli tugimeeskond võib määrata õpilasele ühe või mitu mõjutusmeedet järgnevalt:

8.5.1. suuline või kirjalik märkus;

8.5.2. vanema teavitamine, probleemvestlus sotsiaalpedagoogi ja/või psühholoogi juures, kooli tugimeeskonnas või juhtkonnas;

8.5.3. õppetunnist eemaldamine, kohustusega viibida sotsiaalpedagoogi või õppejuhi kabinetis ja saavutada iseseisvalt tunni lõpuks nõutavad õpitulemused;

8.5.4. koolis viibimine peale õppetundide lõppemist kuni 1,5 tunni ulatuses ning ühe või mitme tugiteenuste meeskonna liikme järelvalve all jõukohaste heakorratööde teostamine;

8.5.5. enesekontrollilehe rakendamine;

8.5.6. sotsiaalpedagoogi või psühholoogi regulaarne teenus;

8.5.7. tugiisiku määramine, üritustel ja väljasõitudel on lapsevanem oma lapse tugiisik;

8.5.8. kirjalik noomitus direktori käskkirjaga;

- 8.5.9. esemete, mida õpilane kasutab viisil, mis ei ole kooskõlas kooli kodukorraga, kooli hoiulevõtmine ja tagastamine vanema allkirjaga;
 - 8.5.10. ajutine keeld võtta osa õppekavavälisest tegevusest koolis, näiteks huviringidest, üritustest ja väljasõitudest;
 - 8.5.11. iseseisev õppimine kuni 5 õppepäeva jooksul vanema kirjalikul nõusolekul, kohustusega saavutada selle õppeperioodi lõpul nõutavad õpitulemused ja õigusega saada vajadusel pedagoogilist juhendamist veebis.
- 8.6. Õppenõukogu otsusega võib õpilasele määrata ajutise õppes osalemise keelu kuni 10 õppepäeva ühe õppepoolaasta jooksul, kohustusega saavutada selle õppeperioodi lõpul nõutavad õpitulemused.